

Tempus fugit

„Wrocław jest miastem położonym na styku trzech krajów, które historia bardzo ściśle ze sobą połączyła. Jest poniekąd miastem spotkania, jest miastem, które jednoczy. Tutaj w jakiś sposób spotyka się tradycja duchowa Wschodu i Zachodu.”

Jan Paweł II, Hala Stulecia, 1997

Czas ucieka, a jak szybko, mieliśmy okazję przekonać się podczas uroczystości rocznicowej 19 lutego br. w Sali Barokowej Muzeum Etnograficznego we Wrocławiu, gdy pan Jacek Sutryk, Prezydent Wrocławia, w obecności dyrektora Muzeum Narodowego we Wrocławiu dra Piotra Oszczanowskiego składał podziękowania przedstawicielom organizacji pozarządowych i instytucji zaangażowanych w rozwój dialogu międzykulturowego. W radosny nastrój spotkania wprowadził obecnych wianką pieśni karaïmskich, ukraińskich i łemkowskich Michał Kuliczenko.

Pretekstem do spotkania stał się fakt, że 15 lat temu przedstawiciele mniejszości narodowych i etnicznych podpisali we Wrocławiu Porozumienie Kalejdoskop Kultur. Niestety, nie ma już z nami Ireny Lipman – wiceprzewodniczącej Porozumienia, i jednego z sygnatariuszy – Józefa Masteja. Uczciliśmy ich pamięć minutą ciszy.

Genezy tego doniosłego wydarzenia musimy poszukać wcześniej. Samorząd Wrocławia zaprosił przedstawicieli wrocławskich mniejszości narodowych i etnicznych do współpracy wiosną 2007 roku. Zespół merytoryczny, który wtedy powstał, od razu przystąpił do pracy. Określone wtedy priorytety, czyli promocja kultury i tradycji mniejszości we Wrocławiu, zmieniły się w konkretne plany i działania i już w 2008 r. mieliśmy okazję cieszyć się pierwszym festiwalem Kalejdoskop Kultur na Scenie Letniej Teatru Lalek (kolejne, z wyjątkiem ostatniego w 2019 roku, który powrócił na tę Scenę, odbywały się na Wyspie Słodowej). Nie sposób wymienić dzisiaj wszystkich inicjatyw, działań i przedsięwzięć organizowanych w ramach Porozumienia. Spotykaliśmy się często i chętnie, zbudowane wtedy przyjaźnie trwają do dzisiaj. Od początku byliśmy otwarci na nowych partnerów tego dzieła i zapraszaliśmy przedstawicieli organizacji i instytucji do

współpracy. Zbudowaliśmy razem markę – Kalejdoskop Kultur. To nasze wspólne dzieło. W roku 2014 liderzy Porozumienia powołali Fundację Kalejdoskop Kultur.

Uroczyste otwarcie obchodów 15-lecia Porozumienia Kalejdoskop Kultur

Jednak pozwólcie Państwo, że zajrzymy jeszcze wcześniej do historii budowania dialogu międzykulturowego. 25 lat temu w Dzielnicy Wzajemnego Szacunku powstała idea, a dzięki wsparciu finansowemu samorządu Wrocławia została urzeczywistniona, zorganizowana program „Dzieciaki” – warsztatów, podczas których grupy dzieci i młodzieży poznawały istotę czterech wyznań Dzielnicy.

I jeszcze jeden punkt zwrotny – rozpoczęcie działań na rzecz społeczności romskiej we Wrocławiu w roku 2003. 20 lat temu samorząd Wrocławia oficjalnie przystąpił do realizacji rządowego programu na rzecz społeczności romskiej.

Miałam olbrzymią przyjemność prowadzić to spotkanie. Wspólnie z Prezydentem dziękowały działaczom pani Dorota Feliks, dyrektor WCRS, i pani Marta Majchrzak, zastępca dyrektora WCRS. To właśnie wdzięczność celebrowaliśmy tego jubileuszowego dnia – zimowego, ale promiennego, chłodnego, ale gorącego od uścisków i uśmiechów.

Podczas spotkania Prezydent Wrocławia wręczył medale „Merito de Wratislavia – Zasłużony dla Wrocławia” przewodniczącej Porozumienia Kalejdoskop Kultur Marioli Abkowicz i kierownicze Muzeum Etnograficznego Elżbiecie Berendt.

Podziękowania za działania na rzecz Porozumienia Kalejdoskopu Kultur otrzymali nie tylko jego sygnatariusze, ale i osoby od lat słynące ze swojej aktywności na rzecz dialogu międzykulturowego (w kolejności alfabetycznej): Mariola Abkowicz, Anna Adamidou, Janusz Balkowski, Elżbieta Berendt, Małgorzata Chilkiewicz, Olga Chrebor, Musa Czachorowski, Olga Demczuk, Olga Dendiak, Adam Domanasiewicz, Monika Drózd-Balkowska, Jakub Einhorn, Elżbieta Grzelak, Joanna Hajłasz, Michał Hrisulidis, Krystyna Kadlewicz, Janusz Kamiński, Janusz Kobecki, Andrzej Kopcza, Michał Kuliczenko, Maria Łój, Krzysztof Mojzesowicz, Romana Obrocka, Halina Okólska, Iwona Orawska, Aleksander Rojsztajn, Igor Salamon, Stefan Skotis, Marika Skrzyszewska, Ewa Skrzywanek, Izabela Szpacenko, Tamar Włodarczyk, Renate Zajączkowska, Katarzyna Zaremba, Christos Zarkadas. Niestety, nie wszyscy mogli uczestniczyć w spotkaniu.

Po serii wzruszeń i uścisków ogłosiliśmy kolejną niespodziankę: Towarzystwo Miłośników Wrocławia uhonorowało Elżbietę Berendt Diamentem Wrocławia, a działaczy mniejszości-

wych: Igora Salamona, Musę Czachorowskiego, Michała Hrisulidisa i Dorotę Kozak-Rybską – Złotymi Odznakami TMW.

Kiedy zamknęliśmy oficjalną część spotkania, posileni dzięki poczęstunkowi przygotowanemu przez Iżę Szpacenko długo jeszcze radowaliśmy się swoim towarzystwem i gratulowaliśmy sobie wzajemnie, a wspomnieniom i żartom nie było końca.

Pozostaje mieć nadzieję, że co prawda czas ucieka, ale wieczność pozostaje – *Tempus fugit, aeternitas manet.*

Dorota Kozak-Rybska

Fot. Marek Księżarek (UM Wrocławia)

▲ Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk wręcza medal „Merito de Wratislavia” Marioli Abkowicz

▲ Prezydent i Dorota Kozak-Rybska wręczają dyplomy uznania przedstawicielom mniejszości niemieckiej Małgorzacie Chilkiewicz i Januszowi Kamińskiemu, współtwórcom Porozumienia Kalejdoskop Kultur